

HØRINGSSVAR – NOU 2022:11 DITT PERSONVERN – VÅRT FELLES ANSVAR. PERSONVERNKOMMISJONENS RAPPORT

Finans Norge viser til Personvernkomisjonens rapport NOU 2022:11 Ditt personvern – vårt felles ansvar. Nedenfor følger Finans Norge sine innspill til rapporten.

Vi viser også til vårt [tidligere innspill til Personvernkomisjonen](#), blant annet ved brev datert 25.06.21.

1. Generelt

1.1 Innledning

Personvernkomisjonen har etter vår mening utarbeidet en grundig og velbegrunnet utredning. Finans Norge mener Personvernkomisjonen belyser og underbygger på en solid måte behovet for enkelte endringer med hensyn til personvern, spesielt med tanke på den omfattende digitaliseringen som skjer. Finans Norge stiller seg bak flere av punktene i rapporten til Personvernkomisjonen, og er enig i at det er et behov for å løfte personvern ut fra ekspertsirkelene og gjøre det til et relevant og viktig tema i samfunnsdebatten.

1.2. Privat sektor

Privat sektor behandler også personopplysninger. Finans Norge savner derfor en kartlegging og vurdering av personvernsituasjonen i Norge som omfatter privat sektor. Finans Norge understreker derfor viktigheten av å inkludere privat sektor i det videre oppfølgingsarbeidet med rapporten.

Privat sektor, herunder finansnæringen, er blant annet en viktig del av utviklingen av sammenhengende tjenester, ref. Personvernkomisjonens rapport punkt 6.1.1. Et eksempel på dette er prosjektet «Oppgjør etter dødsfall», men også andre DSOP-prosjekter (Digital Samhandling Offentlig Privat) kan nevnes. Erfaringen næringen har fra DSOP er at vi har behov for å samkjøre vurderinger og tolkninger, for å få en harmonisert praksis. Dette gjelder både på tvers av ulike offentlige etater, men også mellom offentlig og privat sektor.

Som Personvernkomisjonen selv viser til i rapportens punkt 6.4.2.4 er mange av problemstillingene rundt personvern likelydende for offentlig forvaltning. De viser til at det for slike tilfeller bør legges opp til felles kompetanseheving og utvikling av beste praksis og veiledning. Finans Norge er enig i dette, og poengterer at dette også vil gjelde for privat sektor. Finans Norge vil berømme koordineringsarbeidet etter Schrems II, og er enig i at dette er hensiktsmessig og god ressursbruk i krevende og likelydende juridiske problemstillinger, likevel slik at det er behov for samordning mellom relevante aktører.

1.3 Samhandling mellom fagmiljøer

Finans Norge opplever med jevne mellomrom at næringen står i dilemmaer og vanskelige avveininger mellom personvern og andre hensyn, som for eksempel kriminalitetsbekjempelse eller

svindelforebygging. Vanskelige avveininger kan også oppstå mellom personvern og produkt- og forretningsutvikling. Det kan være uklart hvordan hensynene skal balanseres i de enkelte tilfellene. Gode personvern vurderinger forutsetter åpenbart tilstrekkelig kompetanse og innsikt om personvernregelverket. Men, personopplysningsloven må ofte ses i sammenheng med andre rettsområder. Det betyr at gode og hensiktsmessige vurderinger også krever tilstrekkelige kompetanse om andre rettsområder, herunder om hvordan ulike regelverk og hensyn skal vektes. [Mona Naomi Lintvedt skriver følgende i en artikkel personvern ved sykehus:](#)

Best i personvern må ikke forstås som strengest praksis. Det er en utbredt misforståelse at personvern utelukkende handler om konfidensialitet. Tvert imot skal personvernreglene også ivareta krav om at personopplysningene ikke endres utilsiktet (integritet), og at opplysningene er tilgjengelige for dem som trenger dem når de trenger dem (tilgjengelighet).

Personvernreglene er ikke til for at personopplysninger aldri skal brukes, men for at de skal brukes på riktig måte. Å ikke bruke relevante personopplysninger når det er nødvendig, vil derfor også være et brudd på personvernregelverket.

Finans Norge merker seg også følgende sitat fra rapportens punkt 4.2.7 om risikovurderinger ved tolkning av personopplysningsregelverket.

Personvernforordningen innebærer ikke krav til fravær av risiko, men krever at den behandlingsansvarlige skjønnsmessig bedømmer hva som er akseptabel risiko. Det betyr blant annet at jo større og mer alvorlige mulighetene for krenkelse av personvernet er, desto mer må den behandlingsansvarlige gjøre for å redusere sannsynligheten og følge opp av at det uønskede skjer.

Finans Norge mener det bør ses på muligheter for større grad av samhandling mellom fagmiljøer, for å bedre se totalbildet og få til en forholdsmessig vektning av ulike hensyn. En gevinst i forlengelsen av dette bør være en fornuftig og forholdsmessig oppnåelse av andre formål og hensyn, som for eksempel svindelforebygging eller innovasjon på forretnings siden- i tråd med personopplysningsregelverket.

2 Innspill til enkelte kapitler i NOU'en

2.1 Kapittel 1 Innledning og sammendrag

Finans Norge støtter Personvernkommissjonens forslag om en nasjonal personvernpolitikk. I en slik nasjonal personvernpolitikk bør også harmonisering mellom fagmiljøer som nevnt i punkt 1.3 ovenfor adresseres. Målet bør være en minst mulig fragmentarisk tilnærming, for å sikre forutsigbarhet for blant annet de som skal tolke regelverket.

Finans Norge er enige i at en nasjonal personvernpolitikk må sørge for at personvern ivaretas i utformingen av regelverk og fremme personvennlig innovasjon. Vi er også enig i Personvernkommissjonens betraktninger om at dagens digitaliseringspolitikk ikke i tilstrekkelig grad tar høyde for at realiseringen av politikken forutsetter lovendringer. Vi viser i den sammenheng til vårt tidligere innspill til Personvernkommissjonen, der vi etterspør en «lovdugnad» for å få eksisterende regelverk i samsvar med personopplysningsloven.

Finans Norge merker seg Personvernkommissjonens forslag om funksjoner eller virksomheter med ansvar for gjennomføringen av politikken, ref. rapportens punkt 6.4.1.3. Finans Norge er enige i at det er behov for tiltak for å få til en faktisk etterlevelse av personvernpolitikken, som for eksempel tilstrekkelige ressurser til å veilede om regelverket. For å unngå tilsvarende usikkerhet som vi så i forbindelse med [Schrems veiledningen](#) understreker Finans Norge behovet for å samordne veiledning mellom relevante aktører, blant annet ved å samordne veiledning fra DigDir og Datatilsynet. Finans Norge stiller også spørsmål ved om det er hensiktsmessig å styrke (samarbeidet mellom) eksisterende strukturer som for eksempel Datatilsynet og relevante direktorater og departementer, heller enn å bygge opp nye og flere organer.

2.2 Kapittel 5 Det teknologiske landskapet som påvirker personvernet

Som vist til i rapportens punkt 5.1 er det en overordnet politisk målsetning at alle samfunnssektorer skal digitaliseres. Finans Norge understreker viktigheten av å legge til rette for at slik digitalisering kan skje gjennom å sørge for at regelverket tillater det. Av samfunnsøkonomiske hensyn mener Finans Norge det bør foretas en prinsipiell og gjennomgående vurdering av hva som er digitaliseringsvennlig regelverk. Dette gjelder generelt, men spesielt når det gjelder hjemler eldre enn personvernforordningen. Vi viser ellers til punkt 3 i vårt tidligere innspill til mandatet til Personvernkommissjonen.

2.3 Kapittel 6 Personvern i den digitale forvaltningen

Finans Norge stiller seg i stor grad bak anbefalingene i rapportens punkt 6.5. Vi understreker viktigheten av å koordinere regelverksutviklingen med relevante aktører. Det er viktig at private berørte parter er med i utredningsprosessene. Det er ikke tilstrekkelig å koordinere regelverksutviklingen kun i det offentlige, slik Personvernkommissjonen synes å antyde i rapportens punkt 6.4.1.1.

Når det gjelder Personvernkommissjonens betraktninger om informasjonssikkerhet er Finans Norge enig i at det bør finnes offentlige nasjonale aktører som vurderer informasjonssikkerheten samlet på et overordnet, nasjonalt nivå. Samtidig er Finans Norge opptatt av at disse organene forholder seg aktivt til relevante internasjonale fora, for eksempel den institusjonelle overbyggingen i [NIS2-direktivet](#). Vi stiller oss også bak anbefalingen om tydeligere anbefalinger om informasjonssikkerhet, som også bør omfatte privat sektor, herunder finansnæringen, som er underlagt særskilte krav til informasjonssikkerheten. Vi viser ellers til punkt 7 i vårt tidligere innspill til mandatet til Personvernkommissjonen.

2.4 Kapittel 7 Personvern i justissektoren

Finans Norge er enig med Personvernkommissjonen i at en utredning av personvern i justissektoren er en vid oppgave som utvilsomt kan være tema for en egen spesifikk utredning. I en slik utredning bør personvernets betydning i grensegangen mellom oppfølging i henholdsvis straffe- og tilsynssporet være et tema. Tematikk knyttet til private aktørers oppfølging av ulovligheter og kriminalitet bør også behandles i en slik utredning, for eksempel når det gjelder personvern knyttet til rapporteringspliktige forpliktelser etter hvitvaskingsregelverket. Flere av de samme temaene gjør seg gjeldende for både den strafferettslige og sivilrettslige oppfølgingen, som for eksempel spørsmål rundt bruk av åpne kilder og deling og viderebruk av opplysninger.

2.5 Kapittel 9 Forbrukernes personvern

I rapportens punkt 9.4.6.1 omtales de store teknologiselskapenes dominans. I tillegg til de utfordringene som Personvernkommissjonen løfter frem der, mener Finans Norge det bør gjøres en vurdering av om opphopning av personopplysninger hos de store IT-leverandørene representerer en risiko for personvernet, ref. punkt 8.2 i vårt tidligere innspill til Personvernkommissjonen.

2.6 Kapittel 10 Regelkompleksitet og nasjonalt handlingsrom

Finans Norge stiller seg i stor grad bak kommisjonens vurderinger om regelkompleksitet og nasjonalt handlingsrom og mener dette er et område som bør få mer oppmerksomhet.

Regelkompleksiteten øker stadig. Et nyere eksempel på økende kompleksitet følger av EUs digitale agenda, der det kommer flere regelverksinitiativer som for eksempel Data Act og regelverk om kunstig intelligens (KI). Finans Norge mener det er viktig å hensynta mengden regulering som kommer, blant annet ved å ikke dobbeltregulere. Dette gjelder både regelverk som kommer fra EU, men også norsk særlovgivning. Finans Norge understreker også nødvendigheten av å harmonisere regelverkene, blant annet ved å bruke de samme definisjonene i regelverkene, ved at relevante aktører samordner seg ved utarbeidelse av retningslinjer, ved å sørge for klare anvendelsesområder og grensesnitt mellom regelverk mv.

Finans Norge opplever også at personvernregelverket kan være vanskelig å operasjonalisere, blant annet fordi forordningen er vanskelig tilgjengelig på grunn av tungt språk. Finans Norge er enig med Personvernkommissjonen i at det ikke er realistisk å stille krav om en ideell rettslig regulering i en situasjon med stort behov for europeisk og global regulering av personvern. Vi stiller likevel spørsmål om det på generelt grunnlag kan jobbes for et enklere og mer forståelig regelverk, også på EU-nivå. Dette kan skje gjennom tidlig og aktiv deltakelse i utvikling av regler i EU. Finans Norge støtter derfor Personvernkommissjonens anbefaling om aktiv deltakelse i rettslige og politiske prosesser i EU. Vi understreker ellers behovet for konkret og praktisk veiledning, spesielt for mindre aktører med mer begrensede ressurser.

2.7 Kapittel 12 Åpenhet

Finans Norge er enige i at åpenhet om hvordan personopplysninger behandles er en grunnforutsetning for tilfredsstillende demokratisk deltakelse, personvern og rettssikkerhet. Finans Norge savner av denne grunn flere målrettede tiltak i utredningen om hvordan oppnå god åpenhet. Finans Norge peker blant annet på et behov for mer praktisk og konkret veiledning om hvordan informere klart og tydelig. Behov for praktisk veiledning gjelder også for åpenhet og forklarbarhet knyttet til KI. Vi viser ellers til punkt 2 i vårt tidligere innspill til Personvernkommissjonen.

2.8 Kapittel 13 Veiledning, tilsyn og klage

Finans Norge er positive til et tverrsektorielt tilsynssamarbeid, der tilsynsmyndighetene blant annet kan koordinere og harmonisere seg for å bidra til mest mulig effektivt og harmonisert compliancearbeid for tilsynsobjekter. Finans Norge er også positive til samarbeid med andre myndigheter slik som beskrevet i rapportens punkt 13.4.6.

Finans Norge stiller oss bak Personvernkommissjonens anbefaling om å styrke Datatilsynet, blant annet for å få flere ressurser til praktisk og konkret veiledning om regelverket.

Finans Norge er også enige i Personvernkommisjonens anbefaling om å organisere Datatilsynet slik at en behandlingsansvarlig ikke risikerer å få tilsyn basert på informasjon som stammer fra dialog knyttet til Datatilsynets veiledning av virksomheten.

Med vennlig hilsen

Finans Norge

Nils Henrik Heen
Advokat/Juridisk direktør

Linda Solstad
Juridisk seniorrådgiver